

10-11 MAYIS 2024

II. BİLSEL ULUSLARARASI
KORYKOS BİLİMSEL
ARAŞTIRMALAR VE
İNNOVASYON KONGRESİ
KONGRE KİTABI

astana
yayınlari

MERSİN

<https://bilselkongreleri.com>

2. BİLSEL INTERNATIONAL KORYKOS SCIENTIFIC RESEARCHES AND INNOVATION CONGRESS

CONGRESS ID
CONGRESS TITLE

**2. BİLSEL INTERNATIONAL KORYKOS SCIENTIFIC RESEARCHES AND
INNOVATION CONGRESS**

DATE and PLACE

10-11 MAY, 2024

MERSİN/ TÜRKİYE

GENERAL COORDINATOR

Dr. Bahar ALTUNOK

EDITOR

Doç. Dr. Mehmet İLKİM

ORGANIZING COMMITTEE

Chairman of the Organizing Committee

Dr. İlyas ERPAY

University Academician Representative

Prof. Dr. Aitkul MAKHAYEVA

Abai Kazakh National Pedagogical University

Doç. Dr. Adem DOĞAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih KOÇYİĞİT

Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Semra AY

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Ayten CANTAŞ BAĞDAŞ

Pamukkale Üniversitesi

Dr. Derya KARATAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Türkiye

Dr. İbrahim PINARCI

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Dr. Şermin KOÇYİĞİT

Dicle Üniversitesi

Members

Prof. Dr. Margherita Mori

Doç. Dr. Mehmet Veysi BABAYİĞİT

Doç. Dr. Özge TEMİZ

Dr. Murat GENÇ

Dr. Musa ÇAKIR

Öğr. Gör. Murat ÇELİK

PARTICIPANTS COUNTRY

Albania/Algeria/Azerbaijan/Belarus/Benin/Bosnia and Herzegovina/Hungary/India

Indonesia/Iran/Italy/Kosovo/Morocco/N. Macedonia

Nigeria/Pakistan/Romania/Serbia/Ukraine/USA/Vietnam

ORGANIZATION

BİLSEL

<https://bilselkongreleri.com>

All rights of this book belong to ASTANA PUBLICATIONS. Authors are responsible both ethically and juridically

Release Date: 31 MAY 2024

Bu kitabın tüm hakları ASTANA YAYINLARI yayinevine aittir. Kitap ticari bir kar amacı gütmemektedir.

Yayın Tarihi: 31 MAYIS 2024

ISBN: 978-625-6501-79-9

İÇİNDEKİLER//CONTENTS

ANALYSIS OF ERRORS IN THE PLYWOOD PRODUCTION PROCESS USING STATISTICAL PROCESS METHODS.....	11
KEŞİFSEL VERİ ANALİZİ İLE MÜŞTERİ SEGMENTASYONU.....	33
FİRMALARDA YALIN ÜRETİM VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: MOBİLYA VE ÇORAP ÜRETİM FİRMALARINDA UYGULAMALAR.....	49
AHŞAP BİR MOBİL EVİN TASARIM VE PROTOTİPİNİ GELİŞTİRME SÜREÇLERİNE ÖZGÜN YAKLAŞIMLAR ARAŞTIRMASI.....	67
OTOMOTİV DÖŞEMELİKLERİNDE ÖZEL ÖRGÜ ve İPLİK TİPİNİN PERFORMANS ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	68
JUGLON KİMYASI: JUGLON MOLEKÜLÜNÜN BAZI KİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN KUANTUM MEKANİKSEL HESAPLAMASI.....	70
SARIKANTARONUN KİMYASI	81
Analyzing the HOMO-LUMO orbitals.....	91
HEMŞİRE ÇAĞRI SİSTEMİ TASARIMI VE UYGULAMASI	96
KURUMSAL İLKELERE UYUM DÜZEYİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	113
SAĞLIK HİZMETLERİNDE BLOK ZİNCİR VE YAPAY ZEKA: BEKLENTİLER VE ZORLUKLAR	124
METAL KAPLAMA SEKTÖRÜNDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ ÇALIŞMALARI	137
BİR SPOR KOMPLEKSİNİN KARBON AYAK İZİNİN HESAPLANMASI VE ENERJİ KAYIPLARININ TESPİTİ.....	145
CALCULATION OF THE CARBON FOOTPRINT OF A SPORTS COMPLEX AND DETERMINATION OF ENERGY LOSSES.....	146
A NEW APPROACH ON THE DEVELOPMENT OF LICENSE MANAGEMENT SYSTEMS.....	155
ZAYIF KAYA KÜTLELERİNDE EPB YÖNTEMİ İLE YAPILAN KAZILARDA OLUŞACAK DEFORMASYONLARIN 3 BOYUTLU NÜMERİK MODELLEME YÖNTEMİ İLE BELİRLENMESİ	166
HİBRİT DESTEK VEKTÖR MAKİNESİ İLE GÜNLÜK AKARSU AKIM VERİLERİNİN TAHMİNİ. 181	181
A REVIEW OF GHG EMISSIONS IN THE TURKISH MARITIME INDUSTRY	183
DNA FINGERPRINTING AND POPULATION STRUCTURE INVESTIGATION OF COWPEA GERMPLASM USING SCOT MARKERS.....	194
BÖRÜLCENİN GENETİK ÇEŞİTLİLİĞİ: ÖKSÜZ BAKLAGİL LİTERATÜR ÇALIŞMASININ GÖZDEN GEÇİRİLMESİ.....	196
ÜZVİ GÜBRƏ NORMALARININ GÜNƏBAXAN BITKİSİNİN STRUKTUR GÖSTƏRICİLƏRİNƏ VƏ MƏHSULDARLIĞINA TƏSİRİ.....	204
ÜZVİ GÜBRƏ NORMALARININ GÜNƏBAXAN BITKİSİNİN STRUKTUR GÖSTƏRICİLƏRİNƏ VƏ	

MƏHSULDARLIĞINA TƏSİRİ.....	209
EFFECTS OF BORIC ACID AND COPPER SULFATE CONTENT IN CULTURE MEDIUM ON ORGAN DEVELOPMENT IN <i>VERBASCUM BUGULIFOLIUM</i> LAM.....	211
<i>Satureja hortensis</i> L.'NİN FONKSİYONEL GIDA OLARAK KULLANIMI	213
USE OF <i>Satureja hortensis</i> L. AS FUNCTIONAL FOOD	214
<i>Salvia triloba</i> L.'NİN UÇUCU YAĞ VERİMİ, EKSTRAKT İÇERİĞİ VE ANTIOKSİDAN AKTİVİTELERİ ÜZERİNE DİJURNAL VARYABİLİTENİN ETKİSİ.....	226
ENDOMETRİAL KANSERLERE GENEL BAKIŞ	238
MEME KANSERİ VE BİYOMARKERLAR	251
COVID-19 ŞİDDETİ İLE PARMAK UZUNLUĞU ORANLARI (2D:4D) ARASINDA İLİŞKİ VAR MIDIR?.....	261
PALYATİF BAKIM ALAN PEG(PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASTROSTOMİ) VE NG(NAZOGASTRİK)' Lİ HASTALARA BAKIM VERENLERİN BAKIM YÜKÜ VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ	263
MADDE KULLANIMI NEDENİYLE DENETİMLİ SERBESTLİK TEDBİRİ ALAN BİREYLERDE REHABİLİTASYON: HORTİKÜLTÜREL TERAPİ.....	265
DISCUSSION OF THE DEVELOPMENT PROCESSES OF FOURTH GENERATION NUCLEAR REACTORS.....	281
INVESTIGATION OF THE USE OF FLIBE SOLUTION IN NUCLEAR REACTOR SYSTEMS.....	282
TURNER SENDROMU VE GÜNCEL HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI	283
TÜRKİYE'DE BİR ONKOLOJİ HASTANESİNDE KANSER HASTALARINDAN ALINAN BİLGİLER VE BİLGİ KAYNAKLARININ YARARLILIĞI.....	296
DIGITAL GAME ADDICTION AND PERCEIVED EMOTIONAL FAMILY CLIMATE ARE ASSOCIATED WITH INTERNET ADDICTION AFTER CONTROLLING FOR ANXIETY DISORDERS IN ADOLESCENTS.....	305
ERGENLERDE DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞI VE ALGILANAN DUYGUSAL AİLE İKLİMİNİN, KAYGI BOZUKLUKLARI KONTROL EDİLDİKTEN SONRA İNTERNET BAĞIMLILIĞI İLE İLİŞKİSİ	306
ÜST ORTA HAT KAYMASININ VE ÇAPRAŞIKLIĞIN TEDAVİSİ - OLGU SUNUMU	307
BASİT SABİT ORTODONTİK TEDAVİ İLE DİASTEMA KAPATILMASI- OLGU SUNUMU.....	309
TİP 2 DİYABETLİ HASTALARDA HASTALIK YÜKÜ VE SEMPTOM YÖNETİMİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA.....	311
DETERMINATION OF ANTIOXIDANT POTENTIALS OF <i>Pleurotus ostreatus</i> (Jacq. ex Fr.) P.Kumm.	313
GLOBAL TRENDS IN ARTERIOVENOUS FISTULA SURGERY FOR HEMODIALYSIS IN END-STAGE RENAL FAILURE: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS.....	314
GÖSTERGEBİLİM PERSPEKTİFİNDEN "BAB'AZİZ" FİLMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	316

SİA ANTİK KENTİ TARİHİ COĞRAFYASI VE YAPILARI	329
KENT MERKEZİNDEKİ TESCİLLİ YAPILARIN MİRAS NİTELİĞİNİN ALGILANABİLİRLİĞİ: MERSİN ÖRNEĞİ*	336
İKİ BOYUTLU İLLÜSTRASYONLARLA OLUŞTURULAN ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK UYGULAMALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME	356
TÜRKİYE'DE YAŞANAN ASKERİ DARBE VE MÜDAHALELERİN MÜZİĞE YANSIMASI	358
(1960-1980).....	358
GÜNCEL SANAT ÜRETİMİNDE KÜLTÜREL FARKLILIKLARA TEMAS	371
TÜRKİYE'DEKİ SİYASAL KATILIM VE PSİKOLOJİ İLİŞKİSİ	382
BİST 30'DA YER ALAN HİSSELER İLE 2021 YILINDA HALKA ARZ OLAN HİSSELERİN FİYAT PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	401
KIRSAL VE SAĞLIK GİRİŞİMCİLİĞİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME: AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ	402
YEŞİL FİNANS UYGULAMALARI	404
BELEDİYELERDE KURUMSAL VE ÖRGÜTSEL ZAYIFLIKLAR VE KENTLERİN DİRENÇLİLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	406
COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE BİYOPOLİTİKA VE BEDENİN KONTROLÜ.....	430
TERÖRİZMLE MÜCADELEDE KALICI ÇÖZÜM İÇİN ÇOK BOYUTLU YÖNTEMLER.....	450
AHİLİK VE ŞURA.....	469
ANTİK ÇAĞ'DA BÜYÜ: AMULET VE TALİSMAN İKONOGRAFYASI.....	470
MAGIC IN ANTIQUITY: THE ICONOGRAPHY OF THE AMULET AND THE TALISMAN	471
UYGURLAR'IN YIKILIŞINDAN SONRA DEVLETLERE YÖNETİMSEL ETKİSİ	472
AMBROGIO CONTARİNİ SEYAHATNAMESİ TAHLİLİ*	482
MISIR'I EN İYİ MISIR ANLATIR	484
YIKINTILAR ARASINDA YENİDEN DOĞUŞ: SPORUN DEPREMZEDE GENÇLER ÜZERİNDEKİ İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ	498
THE EFFECT OF CAFFEİNE ON SPORTS PERFORMANCE	499
KAFEİNİN SPOR PERFORMANSINA ETKİSİ	500
OTİZMLİ BİREYE SAHİP AİLELERİN SPORTİF ETKİNLİK KAYGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	501
ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERE ANTRENÖRLÜK YAPAN EĞİTİMCİLERİN YETERLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	507
TAEKWONDO BRANŞINDA KİLO DÜŞME YÖNTEMLERİNİN PERFORMANS ÜZERİNE ETKİLERİ	514
GENOCCHI POLİNOMLARININ DİĞER ÖZEL POLİNOMLARLA İLİŞKİSİ.....	524
METAL NANOPARTİKÜLERLE MODİFİYE KARBON KUANTUM NOKTALAR ÜZERİNDE	

ELEKTROKATALİTİK HİDROJEN GAZI OLUŞUMU	526
DÜNYA'NIN MANYETİK ALANINDA ELDE EDİLEN NMR SPEKTRUM VERİSİNİN ÖN İŞLEME TEKNİKLERİ VE MAKİNE ÖĞRENMESİ KULLANILARAK KİMYASAL MADDE TİPİ TESPİTİ	527
BERNSTEIN POLİNOMLARI İÇİN FOURIER SERİ AÇILIMLARI	529
RASSAL DEĞİŞKEN İÇEREN BERNSTEIN POLİNOMLARININ ÜRETEÇ FONKSİYONLARI VE UYGULAMALARI.....	530
EXPLORING THE IMPACT OF CORPUS-BASED ENGLISH BOOKS IN MEDICAL AND AGRICULTURAL EDUCATION: A COMPARATIVE ANALYSIS.....	531
MEDICAL AND TECHNICAL TEXTS IN TRANSLATOR TRAINING	532
ANALYSIS OF THE MAIN SEMANTIC CHARACTERISTICS OF AUXILIARY PARTS OF SPEECH IN TURKISH LANGUAGES	533
KLEINE ASTER –TIP VE KORKU	536
KARŞILAŞTIRMALI YAZINBİLİM'DE DİDAKTİK YAKLAŞIMLAR: THEODOR FONTANE'NİN "EFFIE BRIEST" VE HALİD ZİYA UŞAKLIĞI'N AŞK-I MEMNU ADLI ESERLERİNDE ALDATMAYA İTEN ERKEKLER VE BEDEL ÖDEYENLER	537
EXAMINING TURKISH ADULT EFL LEARNERS' BELIEFS ABOUT CHALLENGES IN SPEAKING	538
EFL STUDENTS' REFLECTIONS ON THE EFFECTIVENESS OF AN ONLINE LEARNING PLATFORM IN VOCABULARY DEVELOPMENT	546
EFFICACY OF MOBILE – BASED AUGMENTED REALITY ON ACHIEVEMENT AND MOTIVATION AMONG SECONDARY SCHOOLS CHEMISTRY STUDENTS IN KADUNA STATE, NIGERIA	557
MOBILE – BASED AUGMENTED REALITY AND STUDENTS ACADEMIC ACHIEVEMENT IN CHEMISTRY AMONG COLLEGE OF EDUCATION IN STUDENTS IN TARABA STATE NIGERIA.	558
ON THE OSCILLATORY SIMULATION OF EPIDEMICAL PROBLEM USING BLOCK METHOD WITH EQUAL INTERVAL	568
UNVEILING THE DYNAMICS OF PEDAGOGICAL INNOVATION ADOPTION: INSIGHTS FROM ARAB ELEMENTARY TEACHERS.....	580
UNVEILING THE RPP MODEL: A RESEARCHER'S INSIGHT INTO ACADEMIC-SCHOOL COLLABORATIONS.....	581
" THEORY OF THINKING STYLES" AND ITS IMPORTANCE IN EDUCATION OF FINE ARTS.....	582
" EXPLORING THE ROLE OF DARK HUMOR ASA COPING MECHANISM FOR TRAUMA"	585
MINIMIZING THE STIGMA TOWARDS MENTAL DISEASES IN THE COMMUNITY, CHALLENGES AND PRIORITIES OF THE PSYCHOSOCIAL STAFF OF THE PRIMARY HEALTH SYSTEM	592
ADHERENCE TO PHYSIOTHERAPEUTIC REHABILITATION. LITERATURE REVIEW	593

FROM THE STANDPOINT OF A NURSE, COMPLIANCE WITH ORAL ENDOCRINE THERAPY FOR BREAST CANCER	594
THE IMPORTANCE OF CORRECT PASTURE BREEDING IN THE PREVENTION OF INFECTIONS IN SHEEPS.....	595
THE ETHIOLOGY OF COGNITIVE DEFICITS IN AUTISM SPECTRUM DISORDER INDIVIDUALS	596
INTELLIGENT AUTOMATION ENCOURAGING SOPHISTICATED THERAPEUTIC RESEARCH	597
THE NEED FOR SERIOUS TREATMENT OF ADOLESCENT MENTAL HEALTH FOR THE FUTURE	598
TRICHOHECENES MYCOTOXINS IN LAYING HENS PRODUCTION	599
"ADVANCEMENTS IN MINIMALLY INVASIVE TECHNIQUES FOR RESTORATIVE DENTISTRY"	600
GUT DYSBIOSIS IN DOGS WITH SPINAL CORD INJURY: IMPACT OF POLENOPLASMIN.....	601
NOTE ON FUZZY NEAR-RINGS INVOLVING FUZZY SEMIGROUP IDEALS	602
SOME ALGEBRAIC IDENTITIES IN 3-PRIME NEAR-RINGS INVOLVING MULTIPLICATIVE DERIVATION.....	603
SOLID STATE SYNTHESIS AND PHOTOLUMINESCENT PROPERTIES OF $Lu_3Gd_2(BO_3)_4$	604
ON A NEW FRACTIONAL ORLICZ-SOBOLEV SPACE AND APPLICATIONS TO NONLOCAL VARIATIONAL PROBLEMS.....	605
INVESTIGATING THE STRUCTURAL, ELECTRONIC, ELASTIC AND OPTICAL PROPERTIES OF Rb_2XBIF_6 (X = Tl, In) DOUBLE PEROVSKITE.....	606
A NOVEL UNIT LOGISTIC EXPONENTIAL DISTRIBUTION WITH PROPERTIES AND APPLICATIONS	607
DEVELOPMENT OF MEREC-MARCOS METHOD BASED ON INTUITIONISTIC 2-TUPLE LINGUISTIC FUZZY DECISION THEORY	608
PARTIALLY ORDERED SETS INVOLVING HIGHER DERIVATIONS	609
COMMUTATIVITY OF PRIME RINGS AND BANACH ALGEBRAS WITH GENERALIZED (B,A)-DERIVATIONS	610
"AN OVERVIEW OF MEDICAL IMAGES ANALYSIS FOR BREAST CANCER DETECTION"	611
SUCCESS STRATEGY : RESEARCH MANAGEMENT EID FOR CELEBRATE WITH MORE CALM AND EFFICIENT	622
MUSLIM AND NON-MUSLIM COMMUNITY PERSPECTIVES ON INTERFAITH MARRIAGE	623
THE EFFECT OF MARKETPLACE ON MSME PRODUCT SALES.....	624
ANALYSIS OF THE IMPACT OF TAX POLICY ON DECISIONS CORPORATE INVESTMENT	625
UNDERSTANDING THE PERCEPTION AND AWARENESS OF TAXPAYERS ON TAXPAYER COMPLIANCE FOR MSME ACCOUNTS	626

IMPACT AND HANDLING OF LPG GAS SCARCITY AND PRICE INCREASES ON THE EVE OF EID IN PEMALANG REGENCY	627
DECIPHERING THE COMPLEXITIES OF SOCIAL MEDIA INFLUENCE: CONTEMPORARY CHALLENGES AND SCHOLARLY ENDEAVORS IN SOCIAL SCIENCE RESEARCH	628
THE IMPACT OF CYBERBULLYING ON ADOLESCENT MENTAL HEALTH: A PHENOMENOLOGICAL STUDY	629
THE INFLUENCE OF EXPORTS, IMPORTS, EXCHANGE RATE AND INFLATION RATE ON INDONESIA'S FOREIGN EXCHANGE RESERVES	630
PRODUCTION SHARING AGREEMENT ON RICE FIELD MANAGEMENT IN ISLAMIC ECONOMIC PERSPECTIVE IN DONOWANGUN VILLAGE	631
PREDICTION THAT THE WORLD ECONOMY WILL BE HIT BY A RECESSION IN 2023	632
SOCIAL ECONOMIC HARMONIZATION IN MULTIRELIGIOUS COMMUNITIES	633
DIRECT FOREIGN INVESTMENT AND ITS EFFECTS ON GLOBALIZATION AND REGIONALIZATION	634
THE ROLE OF TOURISM IN ECONOMIC DEVELOPMENT	635
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ, EKOLOJİK SİSTEMLERİN KORUNMASI VE SOSYAL YÖNLERİ	636
MEASURING THE NEXUS BETWEEN E-WOM AND E-LOYALTY IN ALGERIA	639
EXPLORING THE IMPACT OF GENDER ON TOURISM PREFERENCES IN ALGERIA: INBOUND TOURISM OR OUTBOUND TOURISM?	640
WEB SCRAPING FOR DIGITAL MARKETING OPTIMIZATION	641
SUSTAINABLE FINANCE AND ESG REPORTING: A LITERATURE REVIEW	642
INTER-STATE COOPERATION: A NORMATIVE APPROACH HISTORICAL PERSPECTIVE OF ISLAMIC ECONOMICS (INTERNATIONAL TRADE) FROM AN ISLAMIC PERSPECTIVE, A CRITICAL STUDY OF THE WTO ORGANIZATIONAL TRADE SYSTEM	644
ÖRGÜTSEL PERFORMANSI GELİŞTİRMEK İÇİN DENEYSEL VE ANLATICI ARAŞTIRMA YAKLAŞIMLARININ SİNERJİSİ	645
SYNERGY OF EMPIRICAL AND NARRATIVE RESEARCH APPROACHES IN IMPROVING ORGANIZATIONAL PERFORMANCE	646
COGNITIVE RESOURCE ALLOCATION IN PROJECT ADMINISTRATION: AN EXPLORATION THROUGH GAME THEORY	647
OPEN AIR POLLUTION AND ENVIRONMENTAL PROBLEMS IN THE COMMUNITY OF QUINHÍ: THE CASE OF THE DISTRICT OF SAGON	663
STREAMLINED FACE DETECTION IN PYTHON USING OPENCV A REVIEW BY DR FAISAL	664
ARTIFICIAL RAIN IS BEING DEPLOYED EXTENSIVELY TO COMBAT DANGEROUS LEVELS OF POLLUTION	665
UTILIZATION OF PLANTS AS BOTANICAL PESTICIDES IN GAPOKTAN SUMBER MAKMUR, UPTD KPH BATUTEGI LAMPUNG PROVINCE	666

THE DOMINANCE OF AMPHIBIAN SPECIES (ORDER ANURA) IN THE CULTIVATION AREA PRINGSEWU LAMPUNG INDONESIA.....	675
ECOTHERAPY IN SCHOOL LANDSCAPE AS AN ALTERNATIVE MEDICINE METHOD FOR PHYSICAL AND MENTAL HEALTH	683
ENLIGHTENMENT OR NATIONAL AWAKENING? INTELLECTUAL HISTORY OF CARPATHIAN RUTHENES IN THE 18 TH CENTURY	684
TERRITORIAL ORGANIZATION OF MUNICIPAL OFFICERS IN KOSOVO	687
PRINCIPLES OF LOCAL DEMOCRACY ACCORDING TO LEGISLATION IN KOSOVO	688
THE LOCAL SELF-GOVERNMENT SYSTEM IN KOSOVO	689
LOCAL GOVERNMENT ACCORDING TO THE LEGISLATION IN KOSOVO	690
WHAT WE EXPECT OF FICTION: STORIES WITH SUSPENSE OR REFLECTIONS?	691
THE TRADITION OF THE EASTER EGG	700
STRONG EMPHASIS ON THE RELATIONSHIP BETWEEN LANGUAGE AND NATIONAL IDENTITY: THE INSEPARABLE BOND: LANGUAGE AND IDENTITY IN SHAPING SOCIETIES	706
RELATIONS BETWEEN IRAN AND ITALY DURING THE QAJAR PERIOD	718
OTTOMANS IN THE PERSIAN GULF DURING THE SAFAVID PERIOD	732
INCLUSION OF MAGNATE CASTLES AND PALACES (16 TH -18 TH CENTURIES) INTO THE MEMORY POLICY OF THE REPUBLIC OF BELARUS.....	738
THE ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF MESOPOROUS MATERIALS TYPE SILVER/SBA15.....	739
SYNTHESIS AND BIOLOGICAL CHARACTERIZATION OF VARIOUS HETEROCYCLIC AMINE LIGANDS AND THEIR METAL COMPLEXES.....	740
HIGHLY EFFICIENT DEGRADATION OF REACTIVE BLACK KN-B DYE BY ULTRAVIOLET LIGHT RESPONSIVE ZIF-8 PHOTOCATALYSTS WITH DIFFERENT MORPHOLOGIES.....	741
THE EFFECT OF LIGHT INTENSITY ON PLANT GROWTH.....	742
ASSESSMENT OF THE PHYSICO-CHEMICAL QUALITY AND TRACE METAL CONTAMINATION OF WASTEWATER DISCHARGE FROM ORAN CITY (ALGERIAN WEST COAST).....	743
A NOVEL POLYMER INCLUSION MEMBRANE CONTAINING AN ORGANOMETALLIC COMPLEX CARRIER FOR THE EXTRACTION AND RECOVERY OF CHROMIUM AND NICKEL FROM BATTERIES LITHIUM-ION.	744
ASSESSMENT OF THE CONTAMINATION OF MARINE SEAFOOD FROM THE ALGERIAN WEST COAST	745
EFFECTS OF IRON OXIDE NANOPARTICLES ON GROWTH, BODY COMPOSITION AND BLOOD INDICES IN <i>CYPRINUS CARPIO</i> FINGERLINGS.....	746
DECOLOURING OF BLACK LIQUOR IN PAPER INDUSTRY	747

ORDERING TECHNIQUE FOR THE MAXIMUM POWER POINT TRACKING OF AN ISLANDED SOLAR PHOTOVOLTAIC SYSTEM	748
A STUDY OF THE PROCESS PARAMETERS OF ROTARY FRICTION WELDING REINFORCED WITH CERAMIC PARTICLES.....	749
GEOTECHNICAL CHARACTERISATION OF LANDSCAPE IN THE ROAD OF THE OUDAI IBRAHIME DISTRICT, CHERCHELL, ALGERIA.....	750
PREPARATION OF SAND-COATED CHITOSAN PARTICLES FOR EFFICIENT ADSORPTION OF NITRATE ANIONS IN WATER	751
DYNAMIC RESPONSE OF SANDWICH BEAMS WITH FUNCTIONALLY GRADED MATERIALS (FGM).....	752
IMPACT OF IONIC STRENGTH ON ACIDIC TEXTILE DYE REMOVAL BY POSITIVELY CHARGED ACTIVATED CARBON: EXPERIMENTAL INVESTIGATION AND THEORETICAL INTERPRETATION.	753
ADSORPTION OF ANIONIC DYE FROM AQUEOUS SOLUTION USING ACTIVATED CARBON: KINETICS, ISOTHERMS, AND THERMODYNAMICS.....	754
KINETIC AND THERMODYNAMIC STUDY OF ADSORPTION OF INORGANIC POLLUANTS ON MARINE BIOMASS.....	755
SECURITY IN DIGITAL NETWORKS THROUGH BLOCKCHAIN AND ADAPTIVE REINFORCEMENT LEARNING	756
PREPARATION AND CHARACTERIZATION OF NANOCOMPOSITES BASED ON CARBON MATERIAL.....	757
YERLİ VƏ İNTRODUKSIYA OLUNMUŞ BUĞDA SORTLARININ MÜQAYISƏLİ ÖYRƏNİLMƏSİ AQRAR ELMLƏR ÜZRƏ FƏLSƏFƏ DOKTORU, DOSENT ELXAN RƏCƏF OĞLU ALLAHVERDİYEV,.....	758
YERLİ VƏ İNTRODUKSIYA OLUNMUŞ BUĞDA SORTLARININ MÜQAYISƏLİ ÖYRƏNİLMƏSİ.	764
ANALYSIS OF THE BENEFITS OF THE PAMSIMAS PROGRAM IN WONOGIRI VILLAGE, PEMALANG DISTRICT	766
ACCELERATING ECONOMIC DEVELOPMENT IN INDONESIA : PAYMENT DIGITALISATION AS A POLICY INSTRUMENT OF BANK INDONESIA	767
THE INFLUENCE OF HUMIDITY FACTORS AND INDOOR SMOKING HABITS WITH ACUT RESPIRATORY INFECTIONS IN TODDLERS.....	768
PROBLEMS OF MISUSE OF SOCIAL ASSISTANCE FOR PERSONAL GAIN: MOTIVES AND SOLUTIONS ACCORDING TO THE ISLAMIC ECONOMIC PERSPECTIVE (CASE STUDY IN KARANGTENGAH VILLAGE, AMPELGADING -DISTRICT, PEMALANG REGENCY).....	769
A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE AND INFLAMMATION	770
KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞI VE ENFLAMASYONUN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	771

THE ROLE OF THROMBOLYTIC THERAPY IN ACUTE PULMONARY EMBOLISM	772
AKUT PULMONER EMBOLİDE TROMBOLİTİK TEDAVİNİN YERİ	773
BÖBREK NAKLİ OLAN BİREYİN KİNEZYOFOBİ VE FONKSİYONEL KAPASİTE DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: OLGU SUNUMU	774
EFFECTS OF DUAL-TASK EXERCISES IN THE ELDERLY	776
EVLİLİK ÖNCESİ DANIŞMANLIKTA EBELİK VE HEMŞİRELİK HİZMETLERİ	778
GEBELİKTE CİNSEL YAŞAM KALİTESİ, ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE EBELİK VE HEMŞİRELİK SORUMLULUKLARI	788
AN ANALYSIS OF THE COST-EFFECTIVENESS RESEARCH ON CAROTID ENDARTERECTOMY DURING THE PAST 20 YEARS: A BIBLIOMETRIC STUDY	795
KAROTİS ENDARTEREKTOMİ ÜZERİNE SON 20 YILDA YAPILAN MALİYET ETKİNLİK ARAŞTIRMALARININ ANALİZİ: BİBLİYOMETRİK BİR ÇALIŞMA	796
ANALYZING ENDOVENOUS RADIOFREQUENCY ABLATION RESEARCH TRENDS THROUGH BIBLIOMETRIC METHODS	797
ENDOVENÖZ RADYOFREKANS ABLASYON ARAŞTIRMA TRENDLERİNİN BİBLİYOMETRİK YÖNTEMLERLE ANALİZİ	798
BAZI BİTKİ EKSTRAKTLARININ <i>Sitophilus oryzae</i> L (Coleoptera:Curculionidae) ÜZERİNE REPELLENT ETKİSİ.....	799
YEMEKLİK TANE BAKLAGİLLERDE ZARARLI TOHUMBÖCEKLERİ VE MÜCADELE YÖNTEMLERİ.....	808
ARPA ÇİZGİLİ YAPRAK LEKESİ (<i>Phyrenophora graminea</i>) HASTALIĞINA KARŞI DAYANIKLILIK KAYNAKLARININ BELİRLENMESİ	816
FENATROLİN İÇEREN YENİ SCHIFF BAZI SENTEZİ VE SENSÖR UYGULAMALARI	818
SÜRDÜRÜLEBİLİR PİL TEKNOLOJİLERİ ve ÇEVRESEL İNOVASYON.....	826
MİTOKONDRİYAL DEMİR TAŞIYICI GENLERİN KAVAK AĞACINDA (<i>Populus trichocarpa</i>) GENOM DÜZEYİNDE BELİRLENMESİ VE BİYOİNFORMATİK ANALİZLERİ	828
GENOME-WIDE IDENTIFICATION AND BIOINFORMATIC ANALYSIS OF MITOCHONDRIAL IRON TRANSPORTER GENES IN POPLAR (<i>Populus trichocarpa</i>).....	829
ÇİFTLİK HAYVANLARINDA MARKERE DAYALI SELEKSİYON ÇALIŞMALARI	838
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE KİRLİLİĞİ KAVRAMINI YAPILANDIRMA SÜRECİNDE KANITA VE EMPATİYE DAYALI DÜŞÜNMENİN KATKISI	855
ÖĞRENCİLERİNİN RADYOAKTİFLİK İLE İLGİLİ OLAYLARI ANLAMALARINDA SÜREÇ AŞAMALI RESİMLER NE KADAR ETKİLİDİR?	874
2024 ve 2018 İLKOKUL MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	886
KADINLARIN ÇOCUK SAHİBİ OLDUKTAN SONRA EVLİLİK DOYUMUNA İLİŞKİN ALGILARI	909
AYRILIK KAYGISI KONUSUNDA OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNDE YAPILAN LİSANSÜSTÜ	

TEZLERİN İNCELENMESİ	917
ÖĞRETMEN ADAYLARININ 1998, 2005 VE 2018 YILI HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABI TERCİHLERİ: “ÖĞRETMENLİK ALGIMI KEŞFEDİYORUM”	923
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE TARİH YAZIYOR MÜZE OLUŞTURUYOR: “BENİM VE AİLEMİN TARİHİ VE MÜZESİ”	940

"THEORY OF THINKING STYLES" AND ITS IMPORTANCE IN EDUCATION OF FINE ARTS "DÜŞÜNCƏ TƏRZİ NƏZƏRİYYƏSİ" VƏ TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİNDƏ ƏHƏMİYYƏTİ

Emil Raul oğlu Ağayev
ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin müəllimi
Emilaghayev93@mail.ru

Xülasə. Müasir təhsilin əsas ideyalarından biri şagirdlərin düşüncə tərzini və təhlil bacarıqlarının inkişaf etdirilməsidir. Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı müəllim şagirdlərə estetik zövq və incəsənət əsərlərindən həzz almağı formalaşdırmalıdır. Bu zaman müəllim açıq və qapalı düşüncəyə malik şagirdləri mütləq nəzərdə saxlamalıdır.

Açar sözlər: Təsviri sənət, təhsil, şagird, incəsənət, düşüncə, təhlil

Abstract. One of the main ideas of modern education is the development of students' thinking and analysis skills. During the teaching of fine arts, the teacher should form students' aesthetic taste and enjoyment of works of art. At this time, the teacher must keep in mind students with open and closed thinking.

Keywords: Fine art, education, student, art, thinking, analysis

Orta məktəblərdə müasir təhsilin əsas prioritetlərindən biri şagirdlərin mövzular barəsində düşüncə tərzinin inkişaf etdirilməsidir. Bu istiqamətdə inkişafa diqqət yetirərkən, məntiqi, yaradıcı və müqayisəlilik kimi prinsiplər ön plana çıxarılmalıdır. Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında da əsərlər üzərində düşünmək və mühakimələr aparmaq şagirdlərdə müəllim tərəfindən diqqət yetirilməlidir.

Karol Dvek təxminən 30 ildən çox şagirdlər üzərində təcrübələr apararaq, onların uğursuzluqlara qarşı necə reaksiya verdiklərini təcrübə aparmışdır. Professor şagirdlərin öyrənmələrini iki istiqamət üzrə qruplaşdırmışdı:

1) İnkişafa açıq düşüncə tərzini

2) İnkişafa qapalı düşüncə tərzini

Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında şagirdlər daha zəkali, intellektual fikirlərə yer ayırmalıdırlar. İnsan beyni həqiqətən də, dəyişilə bilən bir orqandır, onun inkişafı üçün, qidalanma, yuxu rejimi və düzgün öyrənmə strategiyaları tətbiq edilməlidir.

Qapalı düşüncə tərzinə sahib şagirdlər təsviri sənət fənninin tədrisində çətinliklərə qarşılaşdıqda çox tez ruhdan düşürlər, çünki fikirləşirlər ki, qabiliyyətləri yüksək deyil və ya zəif olduqlarını tez bir zaman da qəbul edirlər.

Ona görə də təsviri sənət müəllimləri şagirdlərdən tez-tez “Mən bu fənni qavraya bilmirəm”, “Mən bu rəsmi çəkə bilmirəm” və ya “Mənə təsviri sənət fənni nəyə lazım?” kimi şərtlər eşidirlər.

İki fərqli düşüncə tərzinə malik şagirdlər həmçinin informasiyanı qəbul etmələrində də fərqlidirlər. Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında öyrənmə nəticələrinin öz nəzarətlərində olan şagirdlər daha çox say göstərir, daha çox təkrar edir, müxtəlif öyrənmə strategiyaları tətbiq edir.

İnkişafa açıq tipli düşüncə tərzinə malik şagirdlər təsviri sənət fənnini öyrənən zaman aşağıdakı qabiliyyətlərə malik olurlar:

- rəsm əsərləri işləyərkən çətinlikdən qorxmurlar
- nəzəri və rəsm işləri zamanı səhvlərdən öyrənir
- təsviri sənəti öyrənməyə marağı var
- rəylərə qulaq asır və nəticə çıxarır.

Qapalı düşüncə tərzinə malik şagirdlər təsviri sənət fənnini öyrənən zaman aşağıdakı qabiliyyətlərə malik olurlar:

- təsviri sənət fənnini öyrənən zaman çətinliklərdən yayınır.
- təsviri sənət fənnini öyrənən zaman çətinliklərdən qorxurlar
- rəsm əsərlərini işləyərkən “bacarmaram” deyir.

Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim şagirdləri xarakter və intellektlərini dəyişdirə bilərək, onları qapalı düşüncə tərzindən açıq düşüncə tərzinə keçid edə bilirlər. İlk növbədə şagirdlərə intellektin, zəkanın dəyişə bilən olduğu, beynin elastik olduğunu öyrətmək lazımdır. Digər bir tərəfdən isə risk götürmək mədəniyyətini yaratmaqdır, yəni şagirdlər səhv etməkdən qorxmamalı, öyrənmə yolunun səhvlərdən keçdiyini başa düşməli və etdikləri səhvlərə hədəfə çatmaq üçün lazım olan bir vasitə kimi baxmalıdırlar.

Düşüncə tərzinin inkişaf etdirilməsi zamanı təsviri sənət müəllimi tərifləyərkən düzgün tərifləmə növündən istifadə etməkdir. Bu təcrübədə biz tərifləmə metodunun şagirdlərə risk etmə bacarığının, etdiyi səhvlərə münasibətinin özünə inam zamanı necə təsir etdiyini müşahidə etməliyik.

-Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı inkişafa açıq düşüncə tərzinin olduğu sinfin digər bir xüsusiyyəti düşünmə və gözləmə vaxtlarına əməl olunaraq dərinlən öyrənməni təmin etməkdir. Müəllim sualları verən zaman

şagirdin cavab verməsini uzun müddət gözləməlidir. Cərəyanları keçən zaman təsviri sənət müəllimi müqayisə apararkən şagirdlərin fikirlərini uzun müddət gözləməlidir.

-Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı şagirdlər öyrənərkən estetik zövq və həzz almalıdır. Rəsm işləyərkən, əsərlər üzərində təhlil apararkən, estetik zövq və incəsənət nümunəsindən alınan həzz də əsas prioritet hesab edilməlidir.

-Uğura gedən yolda təsviri sənət müəllimi şagirdlərə rəy verərkən də diqqətli olmalıdır. Rəy verərkən nəzərə alınmalı olan ən vacib məqam rəyin destruktiv, yəni şagirdi emosional olaraq zədələyən, onu həvəsdən salan fikirlər deyil, əksinə konstruktiv, yəni şagirdi irəliyə apara biləcək dəstəkləyici olmalıdır.

-Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı şagirdlər əlavə məlumatlar öyrənən zaman müəllim tərəfindən qiymətləndirilərək, həvəsləndirilməlidir.

Göründüyü kimi, bütün bu sadalanan proseslərə diqqət yetirilsə, təsviri sənətin tədrisi zamanı öyrənmə prosesi düzgün şəkildə qurular.

ƏDƏBİYYAT :

1.Kurikulum, metodika və pedaqogika. Bakı 2022. s 155-159

2.VIII sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı 2020. 96 s